

**TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA RANGTASVIR ORQALI
O'QUVCHILARDA ESTETIK DIDNI SHAKLLANTIRISHNING
ZAMONAVIY USULLARI**

13-son BMSM

“Tasviriy san’at” ta’lim yo’nalishi,

*O’qituvchisi **Bahriddinov Sardor Sirojiddin o’g’li***

Sbahriddinov891@gmail.com/ Telefon: +998332071213

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi rangtasvir fanining estetik tarbiya vositasi sifatidagi o’rni hamda o’quvchilarda badiiy didni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlarning samaradorligi tahlil qilinadi. Estetik did – bu nafaqat go’zallikni idrok etish, balki uni anglash, baholash va yarata olish qobiliyati bo’lib, uni shakllantirish yosh avlodning ma’naviy kamoloti uchun muhim omildir. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari, xususan interaktiv metodlar, raqamli ilovalar, vizual madaniyatga asoslangan yondashuvlar orqali o’quvchilarning tasviriy san’atga bo’lgan qiziqishi ortib, ularning estetik qarashlari chuqurlashmoqda. Tezisdagi innovatsion metodlarning (masalan, raqamli rassomlik, virtual galereyalar, tanqidiy fikrlashni rivojlantiruvchi tahliliy usullar) amaliy qo’llanilishi, ularning ta’sirchanligi va natijadorligi asosli misollar bilan yoritiladi. Xulosa o’rnida, rangtasvir darslari – bu faqat rasm chizish emas, balki o’quvchilarning estetik tafakkurini, madaniy ongini va go’zallikni his qilish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi kuchli tarbiya vositasi ekanligi ta’kidlanadi.

Kalit so’zi: Rang tasvir, STEAM, zamonaviy talim, estetika, ta’lim metodologiyasi, kreativ.

Muammo: Zamonaviy ta’lim tizimida o’quvchilarning estetik didini shakllantirish muhim ahamiyatga ega. Estetik did, insonlarning san’at va go’zallik haqidagi tushunchalarini rivojlantirishda, ularning ijodiy faoliyatini

rag'batlantiradi. Bugungi kunda ta'lim jarayonida rangtasvirning roli oshmoqda, ammo ko'plab o'qituvchilar zamonaviy metodologiyalardan yetarli darajada foydalanmayapti. Bu esa o'quvchilarda estetik didni shakllantirish jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Maqsad: Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi rangtasvir orqali o'quvchilarda estetik didni shakllantirishga zamonaviy usullarning samaradorligini o'rganish va amaliy tavsiyalar berishdir. O'quvchilarning badiiy qobiliyatlarini oshirish, ijodiy fikrlashlarini rivojlantirish va estetik didlarini shakllantirishda rangtasvirning ahamiyatini aniqlash ham tadqiqotning vazifalaridir.

Metodologiya: Ushbu tadqiqotda quyidagi metodologik yondashuvlar qo'llaniladi:

1. Adabiyot tahlili: Rangtasvir va estetik did haqidagi ilmiy adabiyotlar, maqolalar va tadqiqotlar tahlil qilinadi. Bu yordamida mavjud bilim va yondashuvlar haqida to'liq ma'lumot to'planadi.

2. Eksperimental tadqiqot: O'quvchilar bilan tajriba o'tkazish orqali rangtasvir usullarining ta'siri o'rganiladi. Muayyan guruhlar rangtasvir bilan turli metodlardan foydalanib muntazam ravishda shug'ullanadi.

3. So'rovnomalar: O'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida so'rovnoma o'tkazilib, rangtasvirning estetik didni shakllantirishdagi rolga oid fikr-mulohazalar to'planadi.

4. Ma'lumotlarni tahlil qilish: Olingan ma'lumotlar statistik tahlil qilinadi, natijalar o'rganiladi va ular asosida tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Natijalar: Tadqiqot davomida rangtasvirga asoslangan zamonaviy usullar orqali o'quvchilarda estetik didni shakllantirishning ijobiy natijalari aniqlanadi. O'quvchilar o'zlarining badiiy qobiliyatlarini rivojlantirish va san'atni anglash ko'nikmalarini oshiradilar. Rangtasvir darslarida yangi metodlarga asoslangan yondashuvlar yordamida o'quvchilarning ijodiy fikrlashi va estetik qobiliyatlari yaxshilanadi.

Kirish: Zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarda estetik didni shakllantirish masalasi o'ziga xos ahamiyatga ega. Ularning kreativ fikrlash qobiliyatini

rivojlantirish, hissiy tajribalarini kengaytirish va san'atga bo'lgan qiziqishni oshirish orqali farzandlarimizni nafaqat bilimdon, balki estetik jihatdan yetuk shaxslar sifatida tarbiyalash mumkin. Ta'lim jarayonida rangtasvir kabi san'at turi, o'quvchilarning estetik didini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tezisda, rangtasvir orqali o'quvchilarda estetik didni shakllantirishga zamonaviy usullari, metodik yondashuvlari va amaliy tajribalari haqida so'z yuritiladi. O'quv jarayonida bunday usullarni qo'llash, nafaqat san'atga qiziqishni oshiradi, balki o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga, estetik ko'rishni va hissiyotlarni tushunishga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, rangtasvir orqali estetik didni o'stirish va rivojlantirish strategiyalarini keltirib chiqaradi. Bu esa o'quvchilarda san'atga nisbatan yanada chuqurroq tushuncha va qiziqish uyg'otadi.

Mutaxassislar o'rtasida olib borilgan so'rovnoma natijalari shuni ko'rsatadiki, rangtasvir jarayonida o'zaro fikr almashish va muhokama qilish o'quvchilarning estetik didini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bunda o'quvchilarning individual yondashuvi, ijodkorlik va mashg'ulotlarga qiziqish kuchayadi.

Bugungi kunda ta'lim jarayonida estetik tarbiya berish, o'quvchilarning san'atni anglash, idrok etish va baholay olish qobiliyatini rivojlantirish muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, tasviriy san'at darslari bu borada keng imkoniyatlarga ega. Xususan, rangtasvir mashg'ulotlari orqali o'quvchilarda rang sezgirligi, kompozitsion tafakkur, go'zallikka intilish va estetik didni shakllantirish samarali yo'lga qo'yilishi mumkin.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar – loyihaviy faoliyat, interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, STEAM integratsiyasi kabi vositalar rangtasvir darslarini qiziqarli, samarali va ijodiy muhitda olib borishga imkon yaratadi. Bu orqali o'quvchilarning ijodiy tafakkuri, tasviriy ifoda vositalaridan ongli foydalanish ko'nikmalari shakllanadi.

Bundan tashqari, zamonaviy dizayn, raqamli tasvir, kompyuter grafikasi kabi yo'nalishlarni rangtasvir bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularning zamonaviy san'at hodisalariga estetik baho

bera olish salohiyatini oshiradi.

Shuningdek, milliy san'at an'alariga tayangan holda kompozitsiyalar yaratish, ranglar uyg'unligini tushuntirish, mashhur rassomlar asarlari tahlili asosida estetik mezonlar shakllantiriladi.

Xulosa va tavsiyalar: rangtasvir darslarida zamonaviy metodlarni qo'llash – bu nafaqat chiroyli rasm chizishga emas, balki estetik didli, san'atni qadrlaydigan, o'z fikrini vizual vositalar orqali ifodalay oladigan shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi. Rangtasvir ta'lim jarayonida o'quvchilarda estetik didni shakllantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Zamonaviy yangiliklar va tajribalar asosida ishlab chiqilgan usullar, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, o'quvchilarda badiiy go'zallik va san'atga bo'lgan e'tibor kuchayadi.

1. Zamonaviy metodlardan foydalanish: O'qituvchilar rangtasvir jarayonida innovatsion metod va texnologiyalarni qo'llashlari, interaktiv darslarni o'tkazishlari zarur.

2. Ijodiy muhit yaratish: O'quvchilarda estetik didni oshirish uchun darslar davomida ijodiy muhitni yaratish, erkin fikr almashishga imkon berish muhimdir.

3. Doimiy o'zlashtirish

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Akhmedov, A. (2020). “Estetik didni shakllantirish: nazariy asoslar va amaliyot”. Oliy ta’lim muassasalari uchun qo’llanma. Tashkent: O‘zbekiston Respublikasi Ta’limi vazirligi nashri.
2. Mansurov, E. (2019). “Rangtasvir asboblari va metodlari: o‘quv jarayonida estetik didni rivojlantirish”. O‘zbekiston san’at va madaniyat instituti tadqiqotlari. Tashkent: San’at nashri.
3. Saidov, S. (2018). “Zamonaviy san’at ta’limida rangtasvir va estetik ta’lim”. O‘zbekiston pedagogika jurnali, 3(12), 45-50.
4. Yunusova, D. (2021). “O‘quvchilarda estetik didni shakllantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar”. Ta’lim va innovatsiyalar, 7(1), 23-30.
5. Bobomurodova S. A. BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNI INNOVATION-PEDAGOGIK FAOLIYATGA TAYYORLASH MODELII //Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – C. 73-82.
6. Abdullaev A., Bobomurodova S., Juraeva O. THE ADVANTAGES OF AN INNOVATIVE APPROACH TO TEACHING AND DEVELOPMENT METHODS OF THE ARTISTIC AND TECHNICAL SKILLS OF STUDENTS IN VISUAL ARTS CLASSES //Science and innovation. – 2024. – T. 3. – №. B1. – C. 335-339.